

na przykładzie projektu:

SPLIT – warsztaty samokształceniowe metodą STUDY CIRCLE

PORADNIK DOBRYCH PRAKTYK

**Powiedz mi, a zapomnę, pokaż mi,
a zapamiętam, pozwól mi zrobić,
a zrozumieję.**

Konfucjusz

Co to jest metoda Study Circle?	2
Jak przebiegał nasz projekt?	4
Jak założyć i prowadzić koła samokształceniowe?	6
Dokumentacja i archiwizacja.	8
Wolontariusze i liderzy.	12
Najczęściej zadawane pytania	14

Metoda Study Circle opiera się na założeniach andragogiki (subdyscyplinie pedagogiki), zajmującej się kształceniem dorosłych:

- atmosfera** – w pedagogice formalna, nastawiona na współzawodnictwo, zorientowana na nauczyciela; w Study Circle – zaufanie, obustronny szacunek, współdziałanie, wsparcie, autentyczność i troska;
- planowanie** – w pedagogice przez nauczyciela, w Study Circle jest to wspólna czynność nauczyciela i ucznia
- diagnozowanie potrzeb** – w pedagogice przez nauczyciela, w Study Circle poprzez wspólne oszacowanie;
- wyznaczanie celów** – w pedagogice przez nauczyciela, w Study Circle przez obustronne negocjacje

CO TO JEST METODA STUDY CIRCLE?

Zasada jest bardzo prosta: przekazujemy sobie nawzajem wiedzę lub umiejętności. Spotkania odbywają się regularnie w małych grupach (Study Circles), przy czym praca grupy jest wzbogacona o wiedzę i doświadczenie każdego z jej członków. Pozwala to spojrzeć na zagadnienie z wielu różnych poziomów oraz poszerzyć perspektywę. Metoda Study Circle zakłada, że każdy dysponuje jakąś wiedzą, doświadczeniami, którymi może podzielić się z innymi. W Szwecji metoda jest stosowana od wieku, a rocznie korzysta z niej około 2 milionów osób, uczestniczących w około 300 tysiącach kół.

Metoda Study Circle jest metodą demokratyczną oraz opartą na podstawowych komponentach rozwoju, takich jak samodzielność, odpowiedzialność czy zaangażowanie. Współczesna andragogika opiera się zatem na odwróceniu założeń pedagogiki.

Uczymy się całe życie, co sprzyja zachowaniu sprawności intelektualnej i społecznej do późnych lat. Metoda kół samokształceniowych daje oparcie w grupie, możliwość zaistnienia jako podmiot przekazujący wiedzę i współtworzący proces uczenia. Uczestnicy mogą czerpać doświadczenie od osób znajdujących się w podobnej sytuacji życiowej, jednocześnie dzieląc się swoimi zasobami.

Dodatkową innowacyjną cechą tej metody jest skuteczna aktywizacja zawodowa i społeczna osób, które są zagrożone wykluczeniem społecznym. Dla nich szansą na edukację i podniesienie własnych kompetencji zawodowych i społecznych jest udział w zajęciach mniej formalnych, planowanych i prowadzonych zgodnie z ich indywidualnymi potrzebami. Podsumowując, metoda Study Circle to styl nie tylko uczenia się, ale również rodzaj integracji społeczności lokalnej oraz sposób na rozwój konkretnego kapitału społecznego.

JAK PRZEBIEGAŁ NASZ PROJEKT?

SPLIT – warsztaty samokształceniowe metodą Study Circle zorganizowaliśmy na rzecz lokalnej społeczności, uaktywniając liderów lokalnych. Spotykaliśmy się w Klubie Mieszkańca Cafe Albert oraz Klubie Młodego Wrzeszczaka we Wrzeszczu Dolnym.

SPLIT został pomysły jako cykl warsztatów zorientowanych na utworzenie półotwartej grupy samokształceniowej, działającej na zasadzie wymiany umiejętności i wiedzy. Każdy, kto wziął udział w warsztacie ze specjalistą oraz w warsztacie prowadzonym przez członków grupy, mógł poprowadzić swój własny warsztat w myśl bezgotówkowej wymiany, czyli po prostu wolontaryjnie.

Grupy, dzięki szerokiemu gronu odbiorców działań Fundacji Generacja, okazały się bardzo różnorodne. Zgłosili się do nas psychologowie, trenerzy personalni, osoby zainteresowane rękodziełem, w tym tkactwem; seniorzy, młodzi rodzice oraz harcerze, którzy zorganizowali m.in. półkę bookcrossingową w Klubie Młodego Wrzeszczaka. Mieliśmy także spotkania o dietetyce i kobiecych hormonach, zrealizowaliśmy cykl warsztatów z szydełkowania, tkaliśmy i malowaliśmy na tkaninach. Dodatkowo uczestnicy zostali wsparci cyklem warsztatów podnoszących ich kompetencje z zakresu metod pracy z grupą oraz indywidualnego rozwoju w kierunku animacji lokalnej. Pozwoliło to na pogłębienie wiedzy, kompetencji i umiejętności uczestników, zintegrowało społeczność lokalną oraz wyłoniło skutecznych i zorientowanych na działanie liderów.

Dzięki przeprowadzonym warsztatom stworzyliśmy bazę osób, które chcą kontynuować warsztaty, zarówno je prowadząc, jak i biorąc w nich udział. Deklarują również udział w innych naszych szkoleniach czy spotkaniach. Naszym celem jest stworzenie swoistego Centrum Szkoleniowego Study Circle, ze zróżnicowaną ofertą, przeznaczoną zarówno do młodszych, jak i starszych odbiorców.

4

Udział w projekcie pozwolił mi pogłębić wiedzę z zakresu pracy wolontaryjnej (fokusowanie zajęć) oraz poznać ciekawe i zaangażowane w różne projekty osoby. Jako radna dzielnicy Wrzeszcz Dolny wciągnęłam w projekt osoby, które chcą działać, ale potrzebowały tak zwanego oswojenia z tematem. Sam projekt SPLIT oceniam bardzo wysoko, to niesamowite narzędzie integracyjne i samodoskonalące.

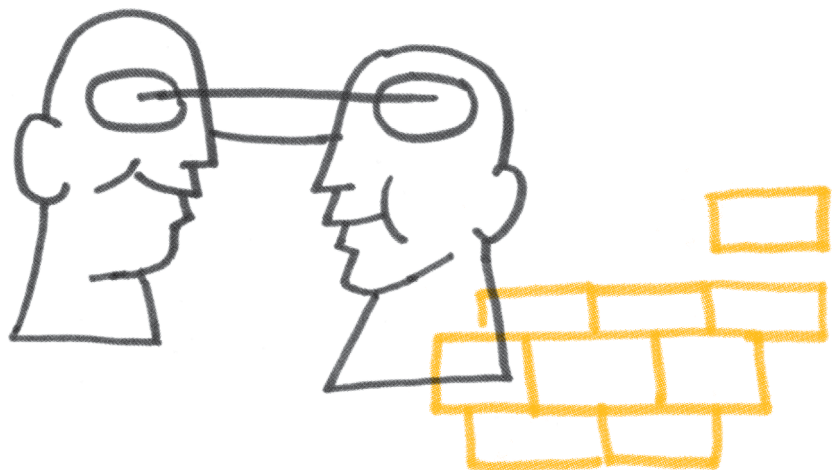
Aleksandra Kulina

5

JAK ZAŁOŻYĆ I PROWADZIĆ KOŁA SAMOKSZTAŁCENIOWE?

Wystarczy znaleźć chętnych do nauki oraz lidera, który ma określoną wiedzę. W naszym przypadku sprawdziła się organizacja warsztatu ze specjalistą, z dziedziny dotyczącej pracy z ludźmi (pedagogika zabawy), dzięki któremu mieliśmy już grono zainteresowanych rozwojem osób, otwartych na pracę z grupą i chcących przeprowadzić własny warsztat. Stanowiło to dla nich rodzaj reklamy oferowanych usług, dawało satysfakcję i pomagało zdobyć doświadczenie.

Ogromne znaczenie mają tu też relacje międzyludzkie – miła, przyjazna atmosfera powoduje, że każdy z uczestników cieszy się ze wspólnie spędzonego czasu i czuje się doceniony.

Pomogła nam również szeroka promocja projektu w mediach społecznościowych, zarówno przed organizacją każdego warsztatu, jak i po, w tym umieszczanie informacji o spotkaniach w lokalnych portalach internetowych, stronie Rady Dzielnicy czy w facebookowych grupach. Potem wystarczyło wrzucić zdjęcia wraz z oznaczeniem osób, które przyszły (tu konieczny jest lider – koordynator wszystkich warsztatów, który dodaje do znajomych uczestników warsztatów a potem oznacza ich i zaprasza na kolejne spotkania).

Czego unikać / na co zwrócić uwagę?

- Nie organizuj zbyt dużej grupy – niech to będzie 10-15 uczestników w czasie jednego spotkania, jeśli jest zbyt wielu chętnych postaraj się powtórzyć spotkanie specjalnie dla nich,
- Formuła wykładu sprawdza się tylko wtedy, gdy wykładowca ma dużą wiedzę i potrafi ciekawie opowiadać, jeśli nie jesteś tego pewien, lepiej zrobić spotkanie w formie warsztatu
- Ustalając formułę warsztatu z prowadzącym upewnij się, że nie jest to reklama jakiegoś produktu lub firmy
- Pamiętaj o dobrym, komunikatywnym liderze, który równocześnie może pełnić rolę facylitatora – powinna to być osoba z doświadczeniem w organizacji i prowadzeniu warsztatów oraz szkoleń.

Posumowanie, czyli krok po kroku:

1. Znajdź miejsce do realizacji spotkań oraz zabezpiecz finanse na materiały warsztatowe i/lub warsztaty ze specjalistami (może to być dotacja, materiały można również kupić ze składek osób uczestniczących w zajęciach).
2. Zorganizuj pierwszy warsztat ze specjalistą, najlepiej na tematy dotyczące pracy z grupą, wtedy pozyskasz otwarte, zorientowane na rozwój osoby.
3. Na warsztacie zadбай o dobrą atmosferę, przekaz jasne informacje o projekcie, a po spotkaniu zapisz kontakty do osób, które zgłoszą się do wolontaryjnego poprowadzenia kolejnych warsztatów.
4. Realizuj następne spotkania (np. jedno z każdego tematu, lub cykliczne z jednego tematu), od czasu do czasu uzupełniając zasoby ludzkie nowymi osobami, które "skuszą się" na rzadsze, ale regularne warsztaty ze specjalistami.
5. Podpisz z każdym wolontariuszem umowę o wolontariacie, zapewnij mu materiały i odpowiednią reklamę, doceniaj jego pracę.
6. Rozmawiaj z uczestnikami, monitoruj poziom zajęć, proponuj nowe rozwiązania i terminy, jednym słowem – bądź pomocny. Doceniaj każdy wkład w projekt, pozwalaj każdemu na realizację jego warsztatu, nie ważne, czy będzie dotyczył coachingu, malowania paznokci czy robienia zakładek do książek. :)
7. Pamiętaj o podziękowaniach i certyfikatach, oraz ankiecie ewaluacyjnej.
8. Analizuj ankiety i proponuj zmiany w metodyce pracy, jeśli są konieczne.

DOKUMENTACJA I ARCHIWIZACJA

POTRZEBNE BĘDĄ:

- listy obecności – zawierające imię, nazwisko, kontakt do uczestnika oraz rybkę "temat prononowanego warsztatu" oraz formułkę o danych osobowych
- ankiety ewaluacyjne – koniecznie z pytaniami zarówno o treść warsztatu, jak i o sposób prowadzenia
- scenariusze warsztatów – wcześniej przygotowane przez prowadzących
- dokumentacja fotograficzna, którą można umieścić na stronie internetowej

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ WARSZTATU:

Jak poprowadzić własny warsztat – krok po kroku

1. Przedstawiamy się i dzielimy na grupy.

Każda z grup wypisuje motywy przyścia na spotkanie (każdy uczestnik po jednym najważniejszym motywie, nie mogą się powtarzać) a potem wplata te sformułowania w bajki (lub inne utwory). Każda z grup czyta bajkę. Pytam, czemu służyło to ćwiczenie (integracja, kreatywność).

2. Pytanie do warsztatowiczów:

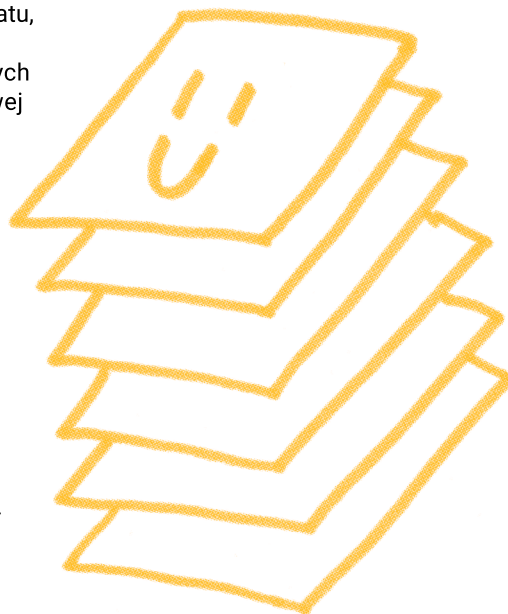
Co daje nam praca w formie warsztatu?

- żywy kontakt z uczestnikami, szybkie wypracowanie wspólnych rozwiązań, pozwala przekazać bezpośrednio wiedzę/umiejętności, daje przyjemność ze współpracy, pozwala poznać innych, tworzy w krótkim czasie określony produkt, integruje lokalną społeczność, tworzy sieci kontaktów i in.)

3. Rodzaje warsztatów. Oraz: skąd brać pomysły na warsztaty?

Formę warsztatu dostosowujemy do potrzeb grupy, ale i do warunków. Są różne rodzaje warsztatów:

- warsztaty podzielone ze względu na odbiorców: dzieci, dorosłych, seniorów, grupy mieszane // otwarte ze swobodnym przepływem uczestników lub zamknięte, z zapisami lub bez
- cykliczne i jednorazowe, kilkugodzinne, kilkunastominutowe (np. 0,5 h dla małych dzieci)
- ze względu na formę: manualne, ruchowe lub te oparte na pracy umysłowej
- prowadzenie: jedna osoba, kilka, a może spontaniczna wymiana umiejętności w grupie?
- miejsce: na dworze, w pomieszczeniu, w przestrzeni ogrodzonej, otwartej, w miejscu cichym lub gwałnym, z możliwym zaciemnieniem lub bez – przed przeprowadzeniem warsztatu zawsze zapytaj o miejsce i warunki,

upewnij się, że zostaną ci zapewnione potrzebne zasoby. Skąd czerpać pomysły: wspomnienia zabaw/aktywności z dzieciństwa, które sprawiały ci radość, marzenia i własne potrzeby; twoja wiedza i umiejętności nabyte, np. hobby; twoja wiedza/umiejętności zawodowe; warsztat nawiązujący do filmu, książki lub tematu zadanego przez zleceniodawcę; coś, czego sam/a chcesz się nauczyć i dlatego przeprowadzasz warsztat „współuczestniczący”; zgapa :) (Pinterest, strony DIY, licencje Creative Commons, to, co robią inni – możemy to przerobić i zmienić albo zrobić zupełnie to samo, i to jest OK :) Pomyśl, co sprawia ci przyjemność i zrób o tym warsztat. Może to być taplanie w błocie, patrzenie w chmury, robienie zadań matematycznych czy cokolwiek innego. Jeśli ty to lubisz i pokażesz innym, oni też to polubią.

4. Potrzeby grupy – bardzo ważne:

Potrzeby ludzi są najważniejsze, bo to dla nich robimy ten warsztat. Dla siebie też, ale nie stawiamy się ponad grupę, myślimy tak, jakbyśmy byli jej częścią. Warto dopowiedzieć w sobie na pytania:

- Po co oni przyszli na ten warsztat? Co chcieliby przeżyć, co z niego wynieść?
- Co ja chciał(a)bym, żeby oni wynieśli i przeżyli?
- Ile mają lat? Czy będą potrzebować pomocy? W jakim tempie będą pracować? Czy potrzebują przerw, jeśli tak, to jakich?
- Czy potrzebują różnorodnej aktywności czy może to być np. jedna metoda pracy?
- Czy będą się bardziej cieszyć, jeśli wyjdą z czymś materialnym z warsztatu?

5. Jak zaktywizować grupę:

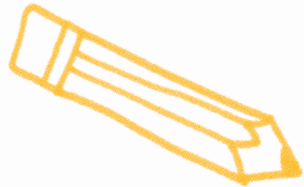
a) warsztat oparty na pracy umysłowej: praca całą grupą, np. burza mózgów, z zapisywaniem na flipcharcie // praca w małych grupach (potem przedstawiamy/porównujemy wyniki) i wypracowujemy wspólne rozwiązania lub wnioski // praca indywidualna – przydatna przy osobistych sprawach lub takich zagadnieniach, które wymagają indywidualnego podsumowania/przepracowania // konieczne przerywniki „niepoważne” lub przerwy na kawę. Dobrze, jeśli warsztat ma te wszystkie elementy.

b) warsztat manualny: spontaniczny, czyli każdy tworzy to, na co ma ochotę – dobrze działa, jeśli jest odpowiednie wprowadzenie, są małe dzieci albo ludzie dobrze się znają, lub mają umiejętności w danej dziedzinie // z częściowo narzuconym tematem lub metodą działania; np. projektujemy napisy na torbach, ale każdy sam wymyśla hasło i wzór graficzny // z pokazywaniem krok po kroku, zwykle ma to być określony produkt, np. zrób sobie misia.

Co robić, kiedy ktoś przysypia lub marudzi?

Zadawać pytania (czego potrzebujesz, co się stało, może chciałbyś coś dodać) // poświęcić tej osobie więcej uwagi (zapropionować coś do picia, zapytać, czy czegoś jej/mu brakuje) // zrobić spontaniczną przerwę lub dostosować przebieg warsztatu do potrzeb uczestników w trakcie jego trwania // zrobić jeszcze jedno ćwiczenie integrujące grupę // skończyć wcześniej warsztat (jeśli widzimy, że nic już nie wykrzesamy :)

6. Namacalne produkty warsztatu (ważne, bo pozwalają „cofnąć się w czasie” i przypomnieć sobie warsztat, poczuć, że zrobiło się coś fajnego, dotknąć tego, przeczytać to, używać tego):

- materiały (konspekt, ankieta, inne papiery)
- własne dzieło (torba, miś, rysunek, książka, lizak, krosno, maska itp.)
- też twoje wizytówki, może twoje towary, które ludzie kupią po warsztacie?
- aplikacje (np. po warsztacie zielarskim aplikacja do rozpoznawania roślin), które zostaną na ich telefonach lub programy na komputerach
- zdjęcia (bardzo lubiane przez ludzi i ważne), najlepiej umieszczone potem w sieci
- płyty z muzyką z warsztatu, i in.

7. Błędy, których warto się wystrzegać:

protekcjonalność (wiem lepiej niż ty, więcej niż ty, wiem, czego potrzebujesz) // chwalenie się, niesłuchanie, przerywanie // źle obliczony czas warsztatu / źle przygotowane miejsce // przenoszenie problemów osobistych na atmosferę warsztatu // spóźnianie się, niepomaganie uczestnikom, wychodzenie podczas warsztatu // niejasny przekaz, niepokazywanie krok po kroku // ocenianie kogoś (najlepiej, jeśli już, mówić o swoich odczuciach wobec dzieła) // niedyskrecja, przekraczanie granic (np. warto zapytać, czy wszyscy zgadzają się, by mówić sobie na „ty”)

8. Dobra atmosfera:

odwrotność wyżej wymienionych zachowań. Do tego warto pamiętać, że: nikt nie jest tu na siłę; zabawa często jest ważniejsza niż wypracowanie produktu // jako prowadząca/prowadzącego obserwują cię wszyscy, więc warto popracować nad jasnością przekazu, mieć dobry humor i energię (wyspać się, nie iść na warsztat głodnym, przepracowanym itp. - lepiej odwołać warsztat, niż go zawalić, ludzie pamiętają, jaki nastrój panował na zajęciach) // warto stosować zabawy integracyjne, myśleć innowacyjnie, robić nowe, fajne rzeczy i samemu czerpać radość z warsztatu i lubić ludzi :)

9. Kontrakt:

zawieramy wtedy, gdy grupa ma spotykać się cyklicznie, gdy rozmawiamy o bardzo osobistych rzeczach, gdy tworzymy coś osobistego, gdy mamy ludzi z różnych warstw społecznych, kultur lub warsztat między-pokoleniowy, gdy pracujemy z dziećmi i chcemy utrzymać porządek lub osiągnąć jakiś ważny dla nas cel.

Tytuł: _____
Czas trwania: _____
Grupa (wiek, liczba osób) _____
Miejsce: _____
Cel warsztatu _____

+

1. Zapoznanie się, integracja – co konkretnie? Jak?
2. Kontrakt – czy i jaki?
3. Praca: jakimi metodami? Co chcemy osiągnąć?
4. Przerwa: czy i jaka? Na kawę czy w formie innych aktywności?
5. Praca cd. - jakie cele i metody? Coś innego czy nadal to samo?
6. Podsumowanie – produkty?
7. Zakończenie – jakie?

Kontrakt powinien składać się z: podstawowych zasad komunikacji (słuchamy, nie przerywamy, nie oceniamy) // porządku pracy (np. co ile robimy przerwy) // klauzuli o dyskrecji // u dzieci: podstawowych reguł zachowania oraz formuł budujących grupę (np. pomagamy sobie, dbamy o siebie nawzajem itp.).

Kontrakt jest narzędziem integrującym grupę, zawiązuje podstawowy poziom zaufania w grupie, pozwala ludziom bardziej się otworzyć i zwiększa poczucie przynależności. Podnosi autorytet prowadzącego.

10. Podsumowanie: Robimy plan swojego warsztatu.

WOLONTARIUSZE I LIDERZY

Ponieważ koło zamachowe Study Circle opiera się na wolontaryjnym prowadzeniu zajęć oraz dobrowolnej wymianie umiejętności, ludzie i relacje z nimi są tutaj najważniejsi. Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie nakłada obowiązek podpisania z wolontariuszem pisemnego porozumienia (umowy wolontariackiej), jeżeli wykonywanie zadań wolontariackich trwa dłużej niż 30 dni. W sytuacji, gdy wolontariat trwa krócej niż 30 dni, nie ma obowiązku podpisania porozumienia, ale należy je zawrzeć w formie ustnej. Do dobrej praktyki należy jednak zawieranie porozumienia w formie pisemnej, nawet jeżeli angażujemy wolontariusza na bardzo krótki czas.

W jaki sposób jeszcze możemy dbać o wolontariuszy?

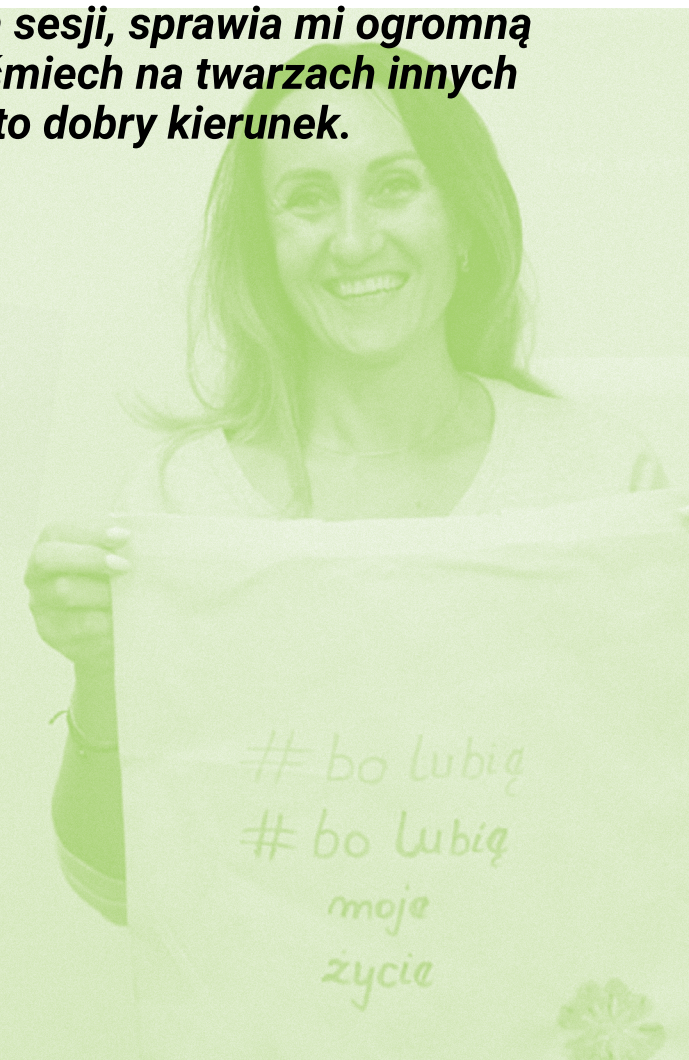
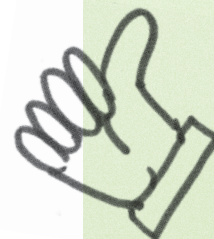
1. Dołączając ich do grupy na Facebooku, na której będziemy umieszczać informacje dotyczące projektu – pozwoli to na lepszą komunikację, ale również zbuduje w nich poczucie przynależności do organizacji i projektu
2. Gratyfikując ich pracę: słownie, w cztery oczy chwalać osobę zaangażowaną, ale również wspominając o jej zasługach na początku warsztatu lub wydarzenia (na forum grupy)
3. Budując atmosferę wzajemnego zaufania i życzliwości - warto raz na jakiś czas zrobić spotkanie wolontariuszy oraz, pod koniec projektu, spotkanie podsumowujące.
4. Dawaj wolontariuszom możliwość rozwoju – proponuj im szkolenia i kursy, w tym warsztaty ze specjalistami.
5. Drobnie upominki i pisemne podziękowanie też oczywiście są mile widziane :)

+

Pamiętajmy, że akcyjny wolontariusz łatwo może stać się liderem, proponując cały cykl warsztatów na określony temat. W naszym przypadku były to warsztaty z szydełkowania oraz cieszące się dużą popularnością indywidualne sesje coachingowe.

Dzięki tym spotkaniom dowiedziałam się, jak metodologicznie organizować warsztaty, żeby były ciekawe dla osób uczestniczących. Wartością dodaną jest możliwość poprowadzenia własnych warsztatów z wybranej tematyki, z której skorzystałam. Odkryłam, że praca z ludźmi, w formie warsztatów i indywidualnych sesji, sprawia mi ogromną przyjemność. Uśmiech na twarzach innych pokazuje mi, że to dobry kierunek.

Sylvia Branczewska

NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PYTANIA

Co zrobić, jeśli na warsztat nikt się nie zapisał albo zapisała się zbyt mała liczba osób?

Przełóż warsztat na późniejszy termin i spróbuj jeszcze raz dobrze go wypromować. Użyj Facebooka: napisz do strony Rady Dzielnicy, strony informacyjnego portalu dzielnicowego (u nas było to Wrzeszcz.info), wrzuć wydarzenie na grupy związane z dzielnicą lub ściśle z tematem warsztatu. Poproś znajomych, żeby udostępniili wydarzenie. Stwórz bazę mailową, dzięki niej będziesz mógł wysyłać regularne informacje o warsztatach. Jeśli to nie działa, spróbuj zmienić formułę warsztatu na bardziej przystępną.

Skąd mam wiedzieć, że osoba, która zgłosiła się do prowadzenia warsztatu rzeczywiście ma odpowiednie umiejętności lub wiedzę?

Z rozmowy z nią, na której możesz wypytać o doświadczenie i ewentualną stronę internetową lub inne dowody na to, że rzeczywiście radzi sobie w danej dziedzinie. Jeśli czujesz, że nie jest to do końca właściwa osoba, poproś o sporządzenie dokładnego scenariusza warsztatu, bądź także na całym spotkaniu, w razie potrzeby pomagając prowadzącemu. Pamiętaj, by poinformować wcześniej uczestników o charakterze spotkania oraz metodzie Study Circle, której celem jest edukacja nieformalna.

Jak zaangażować uczestników warsztatu w projekt, by stali się również liderami?

Stwórz odpowiednią, luźną atmosferę na warsztatach, by zmniejszyć dystans. Jeśli ludzie się zgadzają, przejdźcie na "ty". Poproś też, by osoba prowadząca pozwalała zadawać pytania, a nawet współprowadzić warsztat poprzez dzielenie się własnymi doświadczeniami i wiedzą w danej dziedzinie. Opowiedz o zaletach prowadzenia warsztatów – jest to zdobycie doświadczenia, reklama oraz sposobność, by znaleźć kolejnego zleceniodawcę. Przypomnij, że materiały są zapewnione, więc prowadzący nie musi się o nic martwić, a często może dzięki temu spróbować nowych technik czy możliwości. Utrzymuj kontakt z osobami, które się zgłosiły do prowadzenia zajęć.

Co, jeśli okaże się, że w ofercie mamy same warsztaty jednorazowe, każdy na inny temat? Czy nie jest to zbyt powierzchowne potraktowanie metody Study Circle?

Z naszych doświadczeń wynika, że nie. Ludziom podoba się formuła próbowania swoich sił w określonych umiejętnościach, a jeśli uczestnicy zgłaszają chęć dalszego rozwijania pasji, można uzgodnić z prowadzącym, że jednak powstanie cykl zajęć, lub, jeśli nie będzie miał ochoty na dalsze wolontaryjne prowadzenie lekcji, zaprosić do skorzystania z jego prywatnej oferty.

Co zrobić, kiedy zakończy się dofinansowanie projektu a koło zamachowe ruszyło i dalej możemy realizować warsztaty?

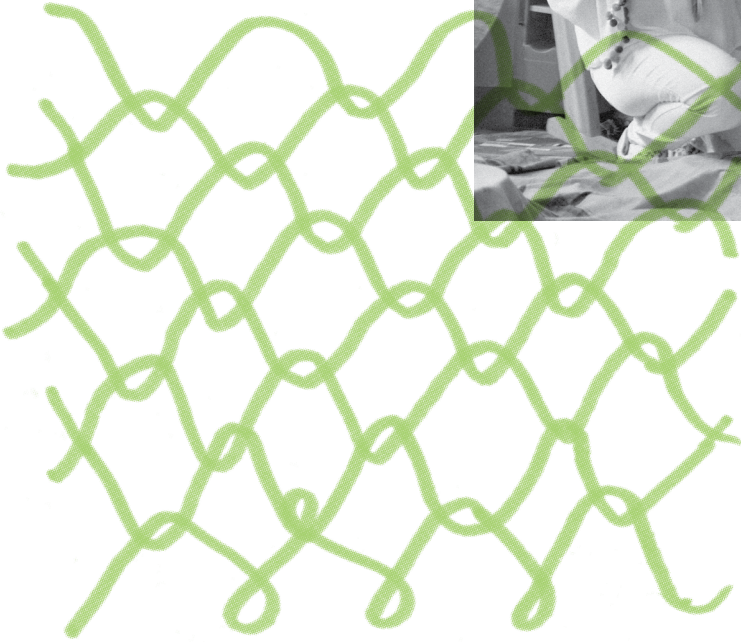
Nie hamować, ruszać pełną parą :) Jeśli nie ma pieniędzy na materiały, możemy poratować się składkami uczestników i dalej szukać źródeł finansowania. Szkoda tego wspaniałego potencjału i energii, które wyzwoliły się dzięki Study Circle. Spotykajmy się, choćby i u siebie w domach, korzystajmy z życzliwości oraz wiedzy innych.

Wszystkim, którzy włączyli się w działania na rzecz rozwoju projektu, a szczególnie osobom, które wolontaryjnie prowadziły warsztaty i spotkania – dziękujemy:

Marysi Balcerskiej – za wspólne malowanie toreb
Magdzie Borkowskiej – za warsztaty z szydełkowania
Sylwii Branczewskiej – za grupowe sesje coachingowe oraz coaching indywidualny, oraz za warsztaty z myślenia wizualnego
Magdzie Dybiżbańskiej-Klinkosz – za warsztaty z domowych zajęć angielskiego
Katarzynie Kaczmarek i Edycie Felińczak – za spotkanie o dietetyce
Julicie Kordońskiej - za ciekawy wykład o hormonach
Małgosi Łęckiej - za coaching indywidualny
Cristianie Machalińskiej - za warsztaty dla rodziców
Joannie Materek – za spotkanie z gongami i misami
Tyśce Mazurkiewicz – za przyśpiewki
Hannie Pańczyńskiej i Katarzynie Osuchowskiej - za wspólne tkanie kilimów

NR ISBN: 978-83-940743-3-3

Publikacja wydana w ramach projektu *SPLIT* – warsztaty samokształceniowe metodą *STUDY CIRCLE*,
dofinansowanego przez Miasto Gdańsk

SPLIT